

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ

«СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

МАТЕРІАЛИ
XI міжнародної
науково-практичної
конференції

30 КВІТНЯ 2026 РОКУ
М. ХАРКІВ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ

«СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

МАТЕРІАЛИ
XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

30 квітня 2026 року

Харків
НФаУ
2026

УДК 615.15:378.145/.147

С 69

Редакційна колегія: А. А. Котвіцька, А. В. Волкова, Г.Л. Панфілова,
І. О. Сурікова, А. А. Ноздріна, Т. В. Дядюн

*Посвідчення Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації
№ 822 від 17 листопада 2025 року*

Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи :
С 69 матер. XI Міжнар. наук.-практ. конференції (30 кв. 2026 р.,
м. Харків) / ред. кол.: А. А. Котвіцька та ін. – Х.: НФаУ, 2026. –
537 с.

Збірник містить матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи», в яких розглянуті питання щодо сучасного стану впровадження концепції соціальної фармації як складової ефективної сфери охорони здоров'я; особливостей нормативно-правового регулювання фармацевтичного забезпечення населення та тенденцій управління фармацевтичним сектором сфери охорони здоров'я; перспектив та розвитку соціально-ефективних механізмів забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню; раціональної фармакотерапії як головного елементу ефективного та безпечного фармацевтичного забезпечення населення; сучасного стану діджиталізації та інформаційного забезпечення сфери охорони здоров'я; соціальних тенденцій менеджменту та маркетингу у фармації та соціальної відповідальності бізнесу в фармації; фармакоеконімічного аналізу схем лікування соціально-небезпечних захворювань; організації фармацевтичної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій; соціально-психологічних та морально-етичних аспектів фармацевтичної діяльності в сучасних умовах; історичних аспектів медицини та фармації; викладання організаційно-економічних дисциплін у закладах вищої медичної та фармацевтичної освіти в умовах воєнного стану.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

Редколегія не завжди поділяє погляди авторів.

УДК 615.15:378.145/.147

© А.А. Котвіцька, А.В. Волкова, Г.Л. Панфілова,

І.О. Сурікова, А.А. Ноздріна, Т.В. Дядюн, 2026

© Національний фармацевтичний університет, 2026

взаємодії та довіри між лікарями і фармацевтами, а також низька обізнаність населення щодо розширених функцій фармацевтичних працівників.

Таким чином, впровадження моделі «сімейного фармацевта» в Україні характеризується значним потенціалом для підвищення ефективності та доступності медичної допомоги, проте потребує комплексного підходу, що включає вдосконалення нормативно-правового забезпечення, розвиток механізмів фінансування, інтеграцію інформаційних систем та підвищення рівня професійної підготовки фармацевтів.

ОПТИМІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ

Образенко М.С., Ящук І.С., Степанова О.А., Волощук Х.Ю.
Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна
maya.obrazenko@onmedu.edu.ua

Сучасні умови функціонування системи охорони здоров'я України характеризується різними модифікаційними процесами, що зумовлюють необхідність підвищення ефективності фармацевтичного забезпечення населення. Незважаючи на реалізацію низки державних програм, зберігаються структурні дисбаланси, зокрема обмежена доступність лікарських засобів для соціально вразливих груп населення, регіональна нерівномірність їх розподілу, недостатня результативність механізмів державного регулювання та відшкодування вартості лікарських засобів. Наразі виникає потреба у розробці та впровадженні соціально-ефективних механізмів, здатних забезпечити баланс між економічною доцільністю та соціальною справедливістю.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та оптимізація соціально-ефективних механізмів забезпечення населення України лікарськими засобами.

Методологічну основу дослідження становить сукупність загальнонаукових та спеціальних методів. Для комплексного дослідження структури фармацевтичного забезпечення застосовано системний аналіз; для оцінки показників доступності лікарських засобів – статистичні методи; з метою узагальнення міжнародного досвіду організації систем реімбурсації проведено порівняльний аналіз; для визначення рівня задоволеності населення фармацевтичною допомогою задіяні соціологічні методи ; для моделювання та оцінки ефективності запропонованих управлінських рішень використані економіко-математичні методи.

За результатами дослідження встановлено, що ключовими напрямками підвищення ефективності фармацевтичного забезпечення є: удосконалення

механізмів реімбурсації вартості лікарських засобів для спрощення доступу до лікарських засобів та зменшення фінансового навантаження на пацієнтів із хронічними захворюваннями, які потребують безперервного доступу до життєво необхідних ліків; оптимізація системи державних закупівель, де Програма реімбурсації «Доступні ліки» є частиною Програми медичних гарантій, на яку щороку виділяються кошти з Державного бюджету України.; впровадження електронних рецептів та розвиток цифрових інструментів моніторингу обігу лікарських засобів. Реалізація державної програми «Доступні ліки» спрямована на забезпечення лікування соціально значущих захворювань (серцево-судинних, цукрового діабету, бронхіальної астми, психічних розладів, епілепсії, хвороби Паркінсона тощо), в межах якої забезпечується доступ до широкого переліку лікарських препаратів із повним або частковим відшкодуванням.

Обґрунтовано, що підвищення ефективності зазначеної системи потребує забезпечення стабільних джерел фінансування, раціонального відбору лікарських засобів на основі доказової медицини, оптимізації бюджетного планування та запровадження соціально-диференційованих підходів до оплати лікарських засобів. Функціонування недержавного сегменту реімбурсації відбувається в умовах зростання конкуренції, що зумовлює необхідність посилення контролю за ціноутворенням, розширення використання генеричних лікарських засобів та диверсифікації джерел фінансування, включаючи страхові механізми та ресурси благодійних організацій.

Запропоновано концептуальну модель соціально-ефективного механізму фармацевтичного забезпечення, що передбачає інтеграцію державного фінансування та удосконалення інструментів медичного страхування. Доведено доцільність розширення номенклатури лікарських засобів, що підлягають реімбурсації, а також впровадження диференційованої системи компенсації їх вартості залежно від соціально-економічного статусу пацієнтів.

Результати дослідження свідчать про теоретичну та практичну доцільність впровадження соціально-ефективних механізмів удосконалення фармацевтичного забезпечення населення України. Реалізація запропонованих підходів сприятиме підвищенню доступності лікарських засобів, оптимізації витрат у системі охорони здоров'я та зниження фінансового навантаження на населення. Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленому економічному обґрунтуванні запропонованих механізмів, оцінці їх ефективності в умовах практичного впровадження та адаптації міжнародного досвіду до національної системи охорони здоров'я.